

Μνήμων

Τόμ. 14 (1992)

Σελίδα τίτλου-Πίνακας περιεχομένων

Mnimon Mnimon

doi: [10.12681/mnimon.150](https://doi.org/10.12681/mnimon.150)

Βιβλιογραφική αναφορά:

Mnimon, M. (1992). Σελίδα τίτλου-Πίνακας περιεχομένων. *Μνήμων*, 14, 1-10. <https://doi.org/10.12681/mnimon.150>

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΜΝΗΜΩΝ

Ν. Γ. ΣΒΟΡΩΝΟΣ, 'Ο Σπυρίδων Ζαμπέλιος • ΜΑΡΙΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ, Οί 'Ιωαννίτες 'Ιππότες και οί 'Οθωμανοί στα νησιά του Ν.Α. Αιγαίου • Χ. ΛΟΥΚΟΣ, 'Η χολέρα στην 'Ερμούπολη (1854) • ΒΑΣΩ ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Φιλανθρωπία και πόλη: Πειραιάς 1875 • ΛΙΝΑ ΒΕΝΤΟΥΡΑ, 'Η νομοθεσία περί διδακτικῶν βιβλίων (1907-1937) • ΟΝΤΕΤ ΒΑΡΩΝ, 'Αντιστασιακές οργανώσεις νέων (1941-1944) • Γ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ, 'Η περίοδος τῆς κρίσιμης καμπῆς (1942-1943) • Θ. ΣΦΗΚΑΣ, 'Ο «τελευταῖος πειρασμός» τοῦ ΚΚΕ, 'Ιούλιος 1947 • Κ. ΛΟΥΛΟΣ, 'Εθνική συνείδηση και χρήση τῆς 'Ιστορίας στη Γερμανία • Γ. Β. ΛΕΟΝΤΑΡΙΤΗΣ, 'Ο συμβολισμός τοῦ πανηγυρικοῦ και ὁ ιστορικός λόγος • Ε. WEURAUCH, Βιβλία και ἄστοι Κάτω Σαξωνίας (16ος-17ος αἰ.) • Δ. Ι. ΚΥΡΤΑΤΑΣ, Οἱ μεταρρυθμίσεις τοῦ Σόλωνα, ὁ 'Αριστοτέλης και ἡ πολιτική θεωρία • Κ. ΜΠΟΥΡΑΖΕΛΗΣ, 'Ιστοριογραφία τῆς 'Αρχαιότητας και νεοελληνικές ιδεολογίες • Π. ΔΟΥΚΕΛΛΗΣ, 'Ο ρωμαϊκός ἐπεκτατισμός στην ιστοριογραφία (20ὸς αἰ.) • Κ. ΓΑΓΑΝΑΚΗΣ, 'Η γραμμασιανή ἔννοια τῆς ἡγεμονίας και ἡ ἐξάπλωση τοῦ Προτεσταντισμοῦ (16ος αἰ.) • Μαθητεία στην ιστορία • 'Ομιλίες ἑορτασμοῦ Εἰκοσαετίας • ΑΡΧΕΙΑΚΑ: Αἰκατερίνη Κουμαριανοῦ • ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ: Τόνια Κιουσσοπούλου, Κ. Παπαθανασόπουλος, Μαρία Σπηλιωτοπούλου, Μαργ. Δρίτσα, 'Ελίζα 'Αννα Δελβερούδη, Εὐδοκία 'Ολυμπίτου, Χριστίνα Κουλούρη, Μαρία 'Αθανασοπούλου.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΑΘΗΝΑ 1992

ΜΝΗΜΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

περιοδικὸ *MNHMON*

ΤΟΜΟΣ 14 (1992)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Χρῆστος Λοῦκος, Εὐαγγελία Μπαλτᾶ, Γιάννης Μπαφούνης,
Ἀλέξης Πολίτης, Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης

Ἐπιμέλεια τοῦ τόμου: Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης

Γιὰ ἀλληλογραφία, παραγγελίες, ἐμβάσματα:

Τρ. Σκλαβενίτης, Ἀνακρέοντος 24-28, 162 31 Ἀθήνα, τηλ. 7229811, 7210554

Κεντρικὴ διάθεση ἐκδόσεων:

Βιβλιοπωλεῖο «Νεφέλη», Μαυρομυχάλη 9, 106 79 Ἀθήνα, τηλ. 3604793

ISSN 1105-3925

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΜΝΗΜΩΝ

Ν. Γ. ΣΒΟΡΩΝΟΣ, 'Ο Σπυρίδων Ζαμπέλιος • ΜΑΡΙΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ, Οί 'Ιωαννίτες 'Ιππότες και οί 'Οθωμανοί στα νησιά του Ν.Α. Αιγαίου • Χ. ΛΟΥΚΟΣ, 'Η χολέρα στην 'Ερμούπολη (1854) • ΒΑΣΩ ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Φιλανθρωπία και πόλη: Πειραιάς 1875 • ΛΙΝΑ ΒΕΝΤΟΥΡΑ, 'Η νομοθεσία περί διδακτικῶν βιβλίων (1907-1937) • ΟΝΤΕΤ ΒΑΡΩΝ, 'Αντιστασιακές ὀργανώσεις νέων (1941-1944) • Γ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ, 'Η περίοδος τῆς κρίσιμης καμπῆς (1942-1943) • Θ. ΣΦΗΚΑΣ, 'Ο «τελευταῖος πειρασμός» τοῦ ΚΚΕ, 'Ιούλιος 1947 • Κ. ΛΟΥΛΟΣ, 'Εθνική συνείδηση και χρήση τῆς 'Ιστορίας στη Γερμανία • Γ. Β. ΛΕΟΝΤΑΡΙΤΗΣ, 'Ο συμβολισμός τοῦ πανηγυρικοῦ και ὁ ιστορικός λόγος • Ε. WEURAUCH, Βιβλία και ἄστοι Κάτω Σαξωνίας (16ος-17ος αἰ.) • Δ. Ι. ΚΥΡΤΑΤΑΣ, Οἱ μεταρρυθμίσεις τοῦ Σόλωνα, ὁ 'Αριστοτέλης και ἡ πολιτική θεωρία • Κ. ΜΠΟΥΡΑΖΕΛΗΣ, 'Ιστοριογραφία τῆς 'Αρχαιότητας και νεοελληνικές ιδεολογίες • Π. ΔΟΥΚΕΛΛΗΣ, 'Ο ρωμαϊκός ἐπεκτατισμός στην ιστοριογραφία (20ός αἰ.) • Κ. ΓΑΓΑΝΑΚΗΣ, 'Η γραμμισανή ἔννοια τῆς ἡγεμονίας και ἡ ἐξάπλωση τοῦ Προτεσταντισμοῦ (16ος αἰ.) • Μαθητεία στην ιστορία • 'Ομιλίες ἐορτασμοῦ Εἰκοσαετίας • ΑΡΧΕΙΑΚΑ: Αἰκατερίνη Κουμαριανῶ • ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ: Τόνια Κιουσοπούλου, Κ. Παπαθανασόπουλος, Μαρία Σπηλιωτοπούλου, Μαργ. Δρίτσα, 'Ελίζα 'Αννα Δελβερούδη, Εὐδοκία 'Ολυμπίου, Χριστίνα Κουλούρη, Μαρία 'Αθανασοπούλου.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΑΘΗΝΑ 1992

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Ν. Γ. ΣΒΟΡΩΝΟΣ, 'Ο Σπυρίδων Ζαμπέλιος	11-20
ΜΑΡΙΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ, 'Ομοιότητες και διαφορές στη διοίκηση μιᾶς νησιωτικῆς περιοχῆς. Οἱ 'Ιωαννίτες 'Ιππότες και οἱ 'Οθωμανοὶ στὰ νησιά τοῦ Νοτιοανατολικοῦ Αἰγαίου	21-48
ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΟΥΚΟΣ, 'Επιδημία και κοινωνία. 'Η χολέρα στὴν 'Ερμούπολη τῆς Σύρου (1854)	49-69
ΒΑΣΩ ΘΕΟΔΩΡΟΥ, Φιλανθρωπία και πόλη. 'Ορφανοὶ και ἄστεργοὶ παῖδες στὸν Πειραιὰ γύρω στὸ 1875	71-90
ΛΙΝΑ ΒΕΝΤΟΥΡΑ, 'Η νομοθεσία περὶ διδακτικῶν βιβλίων. Μία ἐστία συγκρούσεων 'Εκπαιδευτικοῦ Δημοτικισμοῦ και ἀντιμεταρρυθμιστῶν (1907-1937)	91-114
ΟΝΤΕΤ ΒΑΡΩΝ, 'Αντιστασιακὲς ὀργανώσεις νέων (1941-1944). 'Απὸ τὸ ἀτομικὸ στὸ συλλογικὸ	115-131
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ, 'Η περίοδος τῆς κρίσιμης καμπῆς (1942-1943). Μιὰ μαρτυρία γιὰ τὴν μεταβολὴ τῶν συνθηκῶν στὴν κατεχόμενη 'Ελλάδα	133-149
ΘΑΝΑΣΗΣ Δ. ΣΦΗΚΑΣ, 'Ο «τελευταῖος πειρασμὸς» τοῦ ΚΚΕ, 'Ιούλιος 1947	151-175
Κ. ΛΟΥΛΟΣ, 'Εθνικὴ συνείδηση και δημόσια χρῆση τῆς 'Ιστορίας στὴ σύγχρονη Γερμανία. Προβλήματα «ὑπέρβασης τοῦ παρελθόντος»	177-187

Προσεγγίσεις

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β. ΛΕΟΝΤΑΡΙΤΗΣ, 'Ο συμβολισμὸς τοῦ πανηγυρικοῦ και ὁ ἱστορικὸς λόγος	189-194
ERDMANN WEURAUCH, Τὰ βιβλία στὴ ζωὴ τῶν ἀστῶν τῆς Κάτω Σαξωνίας κατὰ τὸν 16ο και 17ο αἰῶνα (μετάφραση: "Ἐμης Βαϊκούση μὲ τὴ συνεργασία Νίκου και 'Αλέξη Πολίτη) . . .	195-203

<i>Ίστορία τῆς Ίστορίας</i>	204-284
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΚΥΡΤΑΤΑΣ, Οἱ μεταρρυθμίσεις τοῦ Σόλωνα, ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ἡ σύγχρονη πολιτικὴ θεωρία	205-222
ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΟΥΤΡΑΞΕΛΗΣ, Ίστοριογραφία τῆς Ἀρχαιότητος καὶ νεοελληνικῆς ἰδεολογίας. Μία πρώτη ἀνίχνευση κατευθύνσεων τῆς προβληματικῆς καὶ προβλημάτων ἐπιστημονικότητος σὲ τρία συνθετικὰ ἔργα τῆς περιόδου μετὰ τὸν Β' παγκόσμιον πόλεμον...	223-235
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΟΥΚΕΛΛΗΣ, Ὁ ρωμαϊκὸς ἐπεκτατισμὸς στὴν ἱστοριογραφία τοῦ 20οῦ αἰώνα	237-245
ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΓΑΝΑΚΗΣ, Ἡ γραμμισιανὴ ἔννοια τῆς ἡγεμονίας ὡς ἐργαλεῖο στὴ διερεύνηση τῆς ἐξάπλωσης τοῦ Προτεσταντισμοῦ στὰ εὐρωπαϊκὰ κέντρα τοῦ 16ου αἰώνα	247-284
<i>Μαθητεία στὴν Ίστορία</i>	285-295
ΝΑΣΙΑ ΓΙΑΚΩΒΑΚΗ, Μία προσπάθεια μὲ τρεῖς δοκιμὲς	285-286
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΤΣΑΛΙΑΓΚΟΥ, Γενικὴ παρουσίαση τῆς διοικητικῆς καὶ δημογραφικῆς ἐξέλιξης τοῦ Μαρμαρίου	286-290
ΒΑΣΩ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ, Τὰ μαθητολόγια τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Μαρμαρίου. Μία πρώτη ἐπεξεργασία γιὰ τὴν περίοδο 1900-1940	290-292
ΟΛΥΜΠΙΑ ΣΦΥΡΙΔΗ, Ὁ ἐξηλεκτρισμὸς τοῦ Μαρμαρίου	293-295
<i>Οἱ ὁμιλίαι τοῦ Ἑορτασμοῦ τῆς Εἰκοσαετίας</i>	297-318
ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΦΟΥΝΗΣ, Προσφώνηση τοῦ Προέδρου τοῦ Δ.Σ. ...	298-299
ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΟΥΚΟΣ, Οἱ γενιὲς τοῦ <i>Μνήμονα</i>	299-302
ΑΛΕΞΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ, Σὲ τόνους χαμηλοῦς	303-307
ΑΝΤΩΝΗΣ ΛΙΑΚΟΣ, Ἐστία συλλογικότητος	307-313
ΣΟΦΙΑ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ἔτσι εἶδαμε τὸ <i>Μνήμονα</i>	313-318

Ἀρχεῖα

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ, Ἀρχεῖο Τρίπου	319-321
---	---------

Βιβλιοκρισίες

Georges Duby, <i>L'histoire continue</i> . (Τόνια Κιουσοπούλου)	323-326
Δημήτριος Ι. Πολέμης, <i>Τὰ ἱστιοφόρα τῆς Ἀνδρου</i> . (Κ. Α. Παπαθα- σπούλος)	326-327

Χαράλαμπος Πηλιζιώτης, Ἀναμνήσεις τοῦ μετώπου 1920-1921. Μικρά Ἀσία - Θράκη, εἰσαγωγή-ἐπιμέλεια Ματούλα Ρίζου-Κουρουποῦ. — Πίνδαρος-Δημήτριος Ἀνδρουλῆς, Τὸ ἡμερολόγιον ἐνὸς στρατιώτου, ὁ ἑλληνοβουλγαρικὸς πόλεμος τοῦ 1913. (Μαρία Σπηλιωτοπούλου)	327-330
Alice Teichova and P. L. Cottrell (eds), <i>International Business and Central Europe 1918-1939</i> . (Μαργαρίτα Δρίτσα)	330-333
Γρηγόρης Γρηγορίου, <i>Μνήμες σὲ ἄσπρο καὶ μαῦρο. I: Τὰ ἡρωικά χρόνια</i> . (Ἐλίζα-Ἄννα Δελβερούδη)	333-337
Στέλιος Α. Παπαδόπουλος - Διάκ. Χρυσόστομος Φλωρεντῆς, <i>Νεοελληνικὸ Ἀρχεῖο I. Μονῆς Ἰωάννου Θεολόγου Πάτμου. Κείμενα γιὰ τὴν Τεχνικὴ καὶ τὴν Τέχνη</i> . (Εὐδοκία Ὀλυμπίτου)	338-340
Δαυτὶδ Ἀντωνίου, <i>Οἱ ἀπαρχὲς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ σχεδιασμοῦ στὸ νεοελληνικὸ κράτος: Τὸ σχέδιο τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1833</i> . (Χριστίνα Κουλούρη)	340-342
Νεοελληνικὰ μετρικά, ἐπιμέλεια Νάσος Βαγενάς. (Μαρία Ἀθανασοπούλου)	342-345
ΜΝΗΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΠΡΕΒΕΛΑΚΗ (1919-1991)	347-348
ΜΝΗΜΗ Κ. Θ. ΔΗΜΑΡΑ (1904-1992)	348
ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ	349-354
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	355-362
TABLE DES MATIÈRES	363-364